

Rada Społeczna ds. Konsultacji Społecznych

Toruń 2014 r.

SPIS TREŚCI:

I. Wstęp.....	3
II. Słowniczek pojęć.....	4
III. Organizacja procesu konsultacyjnego.....	5
IV. Konsultacje społeczne. Akcja informacyjno-promocyjna.....	8
V. Metody i narzędzia konsultacji.....	12
VI. Raportowanie i upowszechnianie wyników.....	25
VII. Studium przypadków.....	30
VIII. Podsumowanie.....	40

I. WSTĘP

Drodzy Mieszkańcy Torunia!

Oddajemy w Wasze ręce podręcznik „Dobre praktyki prowadzenia konsultacji społecznych”, który powstał przy udziale mieszkańców, społeczników wywodzących się z organizacji pozarządowych i pracowników administracji samorządowej - Urzędu Miasta Torunia - w celu przybliżenia zasad i ułatwienia prowadzenia konsultacji społecznych w naszym mieście.

Zgodnie z Regulaminem konsultacji społecznych grupa mieszkańców Torunia może zainicjować proces konsultacji. Mieszkańcy mogą też samodzielnie przeprowadzić konsultacje społeczne, kierując się zasadami określonymi w Regulaminie. Ten podręcznik ma pomóc tym wszystkim, którzy mogą i chcą wykazać się taką aktywnością obywatelską. Opisujemy w nim jak zainicjować ten proces, jak go zorganizować i skutecznie promować. Przedstawiamy także wybrane, sprawdzone w Polsce i w Toruniu metody i narzędzia jakie warto stosować. W końcu, podajemy gotową „instrukcję obsługi” - jak raportować i upowszechniać wyniki całego procesu konsultacji.

Mamy nadzieję, iż ten zbiór dobrych praktyk będzie dobrze służył mieszkańcom Torunia i przyczyni się do zwiększenia aktywizacji środowisk lokalnych, rozwoju samorządności i rozwoju współpracy samorządu miasta z obywatelami. Zachęcamy do korzystania z niego na każdym etapie planowania i prowadzenia konsultacji. Pamiętajmy przy tym, że jakość konsultacji społecznych zależy od zaangażowania i otwartości każdej ze stron, a skuteczność działania od wysiłku jaki w nie wkładamy.

/-/ Rada Społeczna ds. Konsultacji Społecznych

II. SŁOWNICZEK POJĘĆ

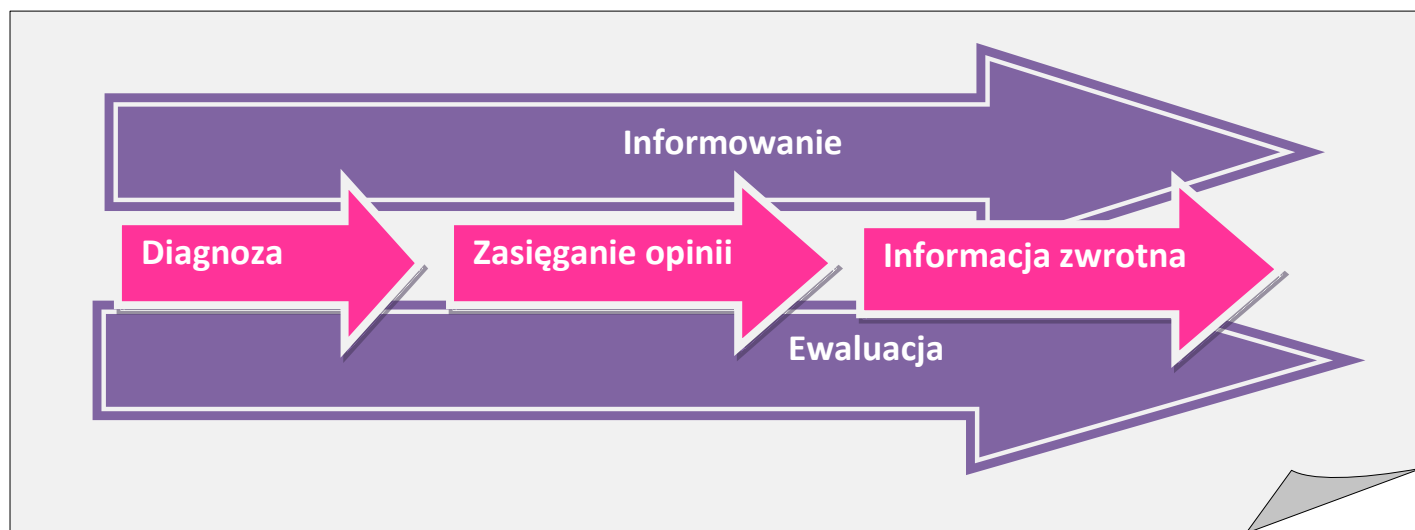
Konsultacje społeczne - inaczej: proces/narzędzie prowadzenia dialogu obywatelskiego, forma demokracji bezpośredniej. Konsultacje mogą być obowiązkowe (wynikające z przepisów prawa) lub fakultatywne. Mogą one mieć charakter zarówno oddolny (inicjatywy mieszkańców / organizacje społeczne) jak i odgórny (organizowany przez organy władzy publicznej). Głównym celem tego procesu jest stworzenie możliwości wyrażenia przez członków zbiorowości opinii w przedstawionej sprawie. Opinie te powinny stanowić ważne źródło informacji przy podejmowaniu decyzji. Co ważne, nie są one wiążące dla decydentów.

Rada Społeczna ds. Konsultacji Społecznych - organ doradczy Prezydenta Torunia oraz Rady Miasta Torunia, w zakresie konsultacji społecznych, funkcjonujący na podstawie Regulaminu konsultacji społecznych, przyjętego uchwałą Rady Miasta Torunia nr 508/2013 z dnia 21 lutego 2013 r. W skład Rady wchodzi: radni Rady Miasta Torunia wskazani w drodze uchwały, przedstawiciele toruńskich organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy miasta zgłoszeni w wyniku otwartego naboru, a także pracownicy Urzędu Miasta Torunia wskazani przez Prezydenta. Do zadań Rady należy m.in. przedstawianie Radzie Miasta Torunia rocznego sprawozdania z konsultacji przeprowadzonych przez urząd miasta wraz z wnioskami oraz opiniowanie wniosków o przeprowadzenie konsultacji społecznych, składanych w dorocznym naborze ogłaszany przez Prezydenta. Rada Społeczna ds. Konsultacji Społecznych została także zobowiązana do opracowania akceptowanych i skutecznych metod oraz form przeprowadzania konsultacji pt. „Dobre Praktyki Prowadzenia Konsultacji” oraz ich aktualizacji.

Partycypacja - inaczej: uczestnictwo. Według Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” jest to sposób na aktywne branie udziału w wydarzeniach, które nas dotyczą. To możliwość zabierania głosu, uczestnictwa w działaniach i decyzjach. Wg Sherry A. Arnstein partycypacja obywatelska (ta, która dotyczy obywateli) to synonim władzy obywatelskiej. Inaczej mówiąc to redystrybucja władzy, która pozwala na włączenie ludzi do procesów politycznych i gospodarczych.

III. ORGANIZACJA PROCESU KONSULTACYJNEGO

Rys. Etapy procesu konsultacji społecznych traktowanych jako procesu partycypacyjnego.

Właściwie prowadzone konsultacje społeczne to przede wszystkim przemyślany i zaplanowany od samego początku proces zapewniający możliwość uczestnictwa w nim różnych środowisk, mieszkańców i ich grup czyli tzw. interesariuszy. Zasięganie opinii mieszkańców w konkretnej sprawie wymaga dobrego przygotowania po stronie organizatora konsultacji (administracji), a także uczestników konsultacji (mieszkańców, ngo, itd.). Szukanie rozwiązań czy ich wybór spośród wielu propozycji winien być poparty rzetelną wiedzą o problemach i potrzebach. Dlatego najważniejszy etap procesu konsultacji stanowi diagnoza.

Dobrze zorganizowane
konsultacje
gwarantuje...

- ✓ **Rozpoznanie problemów i potrzeb interesariuszy adekwatnych dla danego obszaru merytorycznego**
Polega ono na dokładnym opracowaniu mapy interesariuszy wspomaganym przez analizę dostępnych materiałów i informacji (typu desk research) prowadzoną przez organizatora konsultacji (analiza danych zastanych, wyjściowych, ilościowa i jakościowa diagnoza). Badania oraz zastosowanie odpowiednich narzędzi jest niezbędne do rzetelnego przeprowadzenia procesu konsultacyjnego.
- ✓ **Wykorzystanie wyników dotychczasowych procesów - już zakończonych - dotyczących podobnej tematyki i porównywalnych obszarów** (raporty, sprawozdania z realizacji programów, ewaluacje, podsumowania, itp.)
- ✓ **Wnioski z diagnozy służą następnie opracowaniu koncepcji scenariusza procesu konsultacyjnego: doborowi metod oraz ich skali do zakresu i tematyki konsultacji** (grupy robocze, reprezentatywne, debaty, warsztaty planujące, world Cafe, itp.)
- ✓ **Odwołanie się do standardów konsultacji społecznych**
np.: Konsultacje społeczne - poradnik dla NGO str. 11-14 (poradnik w wersji PDF dostępny na stronie internetowej: <http://www.federacja-ngo.pl/wydalismy-poradnik-o-konsultacjach-spoecznych,156,11.html>)
- ✓ **Prowadzenie procesu w oparciu o „6 zasad konsultacji”.**

6 zasad
konsultacji

- I. **WIELOŚĆ FORM KOMUNIKACJI** - zastosowanie różnorodnych płaszczyzn komunikacyjnych do nawiązywania kontaktu oraz faktycznego budowania dialogu obywatelskiego pomiędzy pracownikami instytucji (urzędnikami) i obywatelami.
- II. **ŚWIADOME PLANOWANIE** - dostosowanie terminu i długości konsultacji do form i zakresu konsultacji.
- III. **PRACA ETAPAMI** - prowadzenie konsultacji społecznych na jak najwcześniejszym etapie procesu podejmowania decyzji.
- IV. **PROWADZENIE DYSKUSJI** - realizowanie konsultacji również w postaci spotkań otwartych, w tym w formie dyskusji.
- V. **ZADAWANIE PYTAŃ** - stworzenie uczestnikom możliwości zadawania pytań do konsultowanego dokumentu.
- VI. **TWORZENIE PODSUMOWAŃ** - podsumowywanie konsultacji i odniesienie się do każdej ze zgłoszonych uwag.

IV. AKCJA INFORMACYJNO-PROMOCYJNA

Czym są konsultacje
społeczne?

Konsultacje społeczne to proces, w którym przedstawiciele władz przedstawiają obywatelom swoje plany dotyczące m.in. aktów prawnych (ich zmiany lub uchwalania nowych), inwestycji oraz innych przedsięwzięć, które będą miały wpływ na ich życie codzienne i pracę. Ich znaczenie dla funkcjonowania lokalnej wspólnoty z każdym rokiem powinno rosnać, stając się przez to kluczowym narzędziem sprawowania władzy.

Jak promować
konsultacje?

1. Akcja promocyjna powinna:

- ✓ szerzyć ideę konsultacji społecznych jako narzędzia komunikacji między mieszkańcami i osobami sprawującymi funkcje publiczne,
- ✓ kształtować wśród mieszkańców postawy obywatelskie, których przejawem jest aktywny udział w organizowanych konsultacjach społecznych,
- ✓ promować „markę” konsultacji społecznych,
- ✓ budować zaufanie do idei konsultacji społecznych.

2. Narzędzia i metody:

- ❖ hasło i logo jako główne narzędzia marketingowe marki „konsultacje społeczne”,
- ❖ akcja marketingowa nakierowana na działanie długofalowe (minimum kilkumiesięczne),
- ❖ wykorzystywanie dużych bądź niezmiennych często powierzchni reklamowych, w celu utrwalenia marki (rzucające się w oczy bądź wielokrotnie widziane w przestrzeni miejskiej obrazy pozostają w pamięci),
- ❖ wykorzystywanie imprez miejskich jako miejsca promocji marki,
- ❖ wykorzystywanie imprez komercyjnych (sportowych, kulturalnych) – np. wyświetlanie marki na telebimach, ankietowanie zgromadzonych w jednym miejscu mieszkańców, informowanie o konsultacjach na odwrocie biletów, itp.,
- ❖ prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych, np. edukacja szkolna, spotkania branżowe, spotkania grup środowiskowych (np. placówki wychowawcze),
- ❖ prowadzenie okresowych badań/sond wśród mieszkańców w celu uzyskania informacji i opinii o kwestiach wymagających konsultacji – pozwoli to nie tylko poznać lepiej zapotrzebowanie mieszkańców, ale zwiększy też rozpoznawalność marki konsultacji (np. ankieterzy ubrani w koszulki z logo) oraz zainteresowanie samą ideą konsultacji,
- ❖ promocja efektów przeprowadzonych konsultacji, chociażby poprzez konferencję prasową podsumowującą roczne działania (dużą przeszkodą wpływającą na niską frekwencję jest brak wiary w skuteczność konsultacji),
- ❖ aktywna obecność marki konsultacji społecznych w przestrzeni wirtualnej – portale społecznościowe (fanpage na portalu facebook.com, twitter, LinkedIn).

1. Akcja informacyjna:

- powinna być skoncentrowana na konkretnym temacie konsultacji,
- jej celem jest zainteresowanie możliwie najszerszej grupy interesariuszy,
- powinna być ukierunkowana na dane terytorium bądź konkretne środowisko,
- ma zachęcać do wzięcia udziału, składania opinii, zaproszenie do spotkań.

2. Narzędzia i metody (uzależnione od prowadzenia kampanii na określonym obszarze bądź w danym środowisku):

- na wstępie konieczne jest sprecyzowanie grupy interesariuszy, co pozwoli ustalić zakres kampanii informacyjnej dobrze, w kontekście obszaru i grup społecznych),
- materiały graficzne - plakaty informacyjne i ulotki rozdawane na ulicach przechodniom:
 - zaproszenie do udziału w konsultacjach,
 - podstawowe i czytelne dane,
 - możliwe prowokacyjne hasło skupiające uwagę (Chcesz mieć nowe boisko? Budujemy parking!),
 - materiały udostępniane w najpopularniejszych miejscach – sklepy osiedlowe, szkoły, tablice informacyjne UM, placówki pocztowe, tablice komercyjne, przystanki autobusowe,
 - bezpośrednie informacje kierowane do zainteresowanych projektem lub inwestycją:
- imienne zaproszenia skierowane do odpowiednich organizacji pozarządowych,
- mailing do organizacji pozarządowych,
- informacje wysyłane do lokalnych mediów, czy umieszczanie informacji na ważniejszych stronach lokalnych gazet,
- wykorzystanie usługi „Toruń SMS”,
- wykorzystywanie osiedlowych bądź lokalnych form przekazu:
 - osiedlowe kluby bądź ogniska pracy twórczej,
 - Rady Okręgu,
 - ogłoszenia w kościele,
 - gazetki spółdzielcze.

Jak zaplanować spotkanie konsultacyjne?

- Spotkanie powinno być organizowane w takich godzinach, aby osoby pracujące zawodowo mogły na nie dotrzeć.
- Należy wziąć pod uwagę miejsce, w którym się odbywają spotkania - czy łatwo do niego dojechać, czy w pobliżu znajduje się parking, czy budynek jest dostosowany dla osób niepełnosprawnych.
- Warto zapewnić opiekę dla małych dzieci (zwłaszcza, jeśli zależy nam na opinii rodziców małych dzieci).
- Istotne jest zaproponowanie spotkań w formie dyskusji lub warsztatów, w trakcie których można wyrazić swoją opinię bądź zadać pytanie urzędnikom i ekspertom.

Podsumowanie:

Działania promocyjne powinny być prowadzone dwukierunkowo.

Z jednej strony istotne jest budowanie marki i promowanie idei konsultacji społecznych poprzez kształtowanie postawy obywatelskiej, ukierunkowanej na udział w organizowanych akcjach. Działania te winny być oparte na kampaniach promujących markę konsultacji oraz przewidywać przedsięwzięcia edukacyjne.

Z drugiej strony konieczne jest prowadzenie działań mających na celu maksymalizację zainteresowania określonym tematem, będącym przedmiotem konsultacji. W tym zakresie informacja powinna w możliwie szerokim stopniu uwzględniać specyfikę terenu bądź środowiska. Stąd potrzeba stosowania różnorodnych form działania, w zależności od specyficznych potrzeb. Wykorzystywanie za każdym razem jednakowych narzędzi informacyjnych i promocyjnych nie przyniesie spodziewanych efektów.

V. METODY I NARZĘDZIA KONSULTACJI.

1. Zebranie opinii mieszkańców na temat przedmiotu konsultacji poprzez: sondaż lub ankietę ilościową lub opinie i uwagi zebrane w zwyczajowy sposób, w tym także drogą elektroniczną lub inne podobne formy.

METODY ILOŚCIOWE

Lp.	Metoda	Szczegóły/opis	Czy stosowana w Toruniu/Gdzie	Uwagi
1	Wywiad kwestionariuszowy (PAPI - Pen and Paper)	Badanie opinii lub diagnoza wykonywana w oparciu o pytania zawarte w kwestionariuszu zadawane odpowiednio dobranej próbie respondentów.	Stosowana jako jedno z narzędzi konsultacyjnych w ramach konsultacji: - „Pomyśl o przyszłości targowiska”.- konsultacje społeczne dotyczące propozycji zagospodarowania części Targowiska Miejskiego przy Szosie Chełmińskiej (2013 r.)- http://www.konsultacje.torun.pl/pl/pomysl-o-przyszlosci-targowiska	1) Aby metoda była efektywna, trzeba zwrócić szczególną uwagę na sposób doboru próby, żeby zapewnić jej reprezentatywność oraz uczestnictwo wszystkich zainteresowanych stron procesu konsultacyjnego. Badanie może być zlecone profesjonalnej jednostce badawczej. 2) Warto zastosować przy konsultacjach, których elementem jest badanie potrzeb mieszkańców.

2	Ankieta komputerowa wypełniana samodzielnie (CASI — Computer Assisted Self-administered Interviewing)	Badanie opinii lub diagnoza wykonywana w oparciu o pytania zawarte w kwestionariuszu internetowym, dostępnym na stronie www lub przesyłanym pocztą elektroniczną.	Stosowana w 2013 r. w ramach procesów konsultacyjnych w dwóch formach: - jako uzupełnienia badań PAPI na próbie reprezentatywnej umożliwiono również wypełnienie ankiety dostępnej na stronie internetowej, - jako narzędzie konsultacji internetowych dla osób, które nie brały udziału w spotkaniach bądź dyżurach (ankieta do pobrania opcjonalnie, uczestnik konsultacji mógł również wysłać opinię w formie zwykłego maila, bez pobierania ankiety).	1) Forma niezapewniająca reprezentatywności próby, więc wyniki uzyskane na jej podstawie należy analizować osobno w stosunku do danych pozyskanych na podstawie badania reprezentatywnego. 2) Warto zastosować przy konsultacjach, których elementem jest badanie potrzeb mieszkańców.
3	Badania telefoniczne (CATI — Computer Assisted Telephone Interviews)	Badanie opinii lub diagnoza wykonywana w oparciu o pytania zadawane przez ankietera drogą telefoniczną.	Nie była dotychczas stosowana w ramach konsultacji społecznych, chociaż bywa używana w badaniach społecznych zleczanych przez Urząd Miasta, które były prowadzone poza tematami konsultacyjnymi (np. badanie wpływu festiwalu SKYWAY na rozwój turystyczny i gospodarczy miasta).	Warto zastosować przy konsultacjach, których elementem jest badanie potrzeb mieszkańców.

4	Sonda	Zebranie opinii respondentów na określony temat. Prowadzona bezpośrednio na ulicy, przez Internet bądź za pośrednictwem mediów (np. gazeta). W odróżnieniu od innych narzędzi sondażowych jest krótka. Nie zapewnia reprezentatywności próby.	Stosowana w przypadku konsultacji: Miejsc lokalizacji stacji roweru miejskiego: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/torunski-rower-miejski-0 Miejsc lokalizacji podziemnych pojemników na odpady na terenie Zespołu Staromiejskiego: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/smieci-pod-ziemia-gdzie-na-starowce-powinny-byc-podziemne-smietniki Kolorystyki tramwajów miejskich: http://tramwaje.mzk-torun.pl/newsy-na-glownej/regulamin-sondy .	1) Technika pozwalająca na zebranie opinii mieszkańców, nie zapewnia jednak reprezentatywności. 2) Warto zastosować przy konsultacjach, których tematem są warianty proponowanego rozwiązania.
5	Kropkokracja (http://kropkokracja.org/) i inne formy głosowań	Ilościowo-jakościowy sposób zbierania opinii w grupie. W skrócie polega on na tym, że swoje poparcie lub dezaprobatę dla czyjegoś pomysłu wyrażamy, stawiając w odpowiednim miejscu na arkuszu kropkę.	Zastosowana w przypadku konsultacji: Konsultacje społeczne zagospodarowania Placu Rapackiego: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/zmiany-my-plac-rapackiego .	1) Technika pozwalająca na zebranie opinii uczestników spotkania. 2) Warto zastosować przy konsultacjach, których tematem są warianty proponowanego rozwiązania. 3) Nie zapewnia reprezentatywności próby. 4) Opis i arkusze do ściągnięcia na wolnej licencji http://myobywatele.org/baza-wiedzy/analizy/kropkokracja/

Powyższe zestawienie nie jest zamknięte i stanowi jedynie zbiór przykładów. Dopuszczalne są także inne metody ilościowe zebrania opinii mieszkańców, pod warunkiem, że zapewniają każdemu uczestnikowi taki sam dostęp do narzędzi i możliwości wypowiedzenia się na określony temat lub – w przypadku badania realizowanego na próbie reprezentatywnej – taką samą szansę znalezienia się w grupie badanych.

METODY JAKOŚCIOWE

Lp.	Metoda	Szczegóły/opis	Czy stosowana w Toruniu/Gdzie	Uwagi
1	Indywidualne wywiady pogłębione (IDI - Individual In-Depth Interviews). Częściowo ustrukturalizowany wywiad (SSI - Semi-Structured Interview)	Pozyskanie opinii poprzez indywidualny wywiad z respondentem (swobodny lub na podstawie opracowanej listy pytań). Respondenci dobierani są w sposób celowy, niereprezentatywny.	Narzędzie zastosowane podczas Konsultacji zagospodarowania lasu na Skarpie (w ramach projektu Partycypator Toruński): http://www.maszglos.pl/wp-content/uploads/2012/05/Spoleczna_Koncepcja_Partycypator.pdf	1) Z uwagi na niereprezentatywność próby ważne jest włączenie do grupy przedstawicieli wszystkich stron zainteresowanych tematem. 2) Warto zastosować przy konsultacjach, których elementem jest badanie potrzeb mieszkańców.
2	Zogniskowane wywiady grupowe (FGI - Focus group interview)	Pozyskanie opinii w toku moderowanej dyskusji grupowej. Grupa dobierana jest w sposób celowy, niereprezentatywny.	Narzędzie zastosowane podczas konsultacji: „Programu działań Miasta Torunia na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2014-2020”: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/niepelnosprawni-w-toruniu	1) Technika pozwalająca na poznanie potrzeb mieszkańców w określonej sprawie, nie zapewnia jednak reprezentatywności. 2) Z uwagi na niereprezentatywność próby

			<p>Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Torunia na lata 2014-2020: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/jak-skutecznie-pomagac</p> <p>Programu wspierania przedsiębiorczości w Toruniu na lata 2014-2020: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/jak-wspierac-biznes-na-starym-miescie</p>	<p>ważne jest włączenie do grupy przedstawicieli wszystkich stron zainteresowanych tematem.</p> <p>3) Warto zastosować przy konsultacjach spraw postrzeganych przez mieszkańców jako istotne problemy społeczne, które wymagają pogłębionej analizy.</p>
3	Case study	<p>Analiza, studium pojedynczego przypadku. Efektem jest szczegółowy opis analizowanego przypadku pozwalający na wyciągnięcie wniosków odnośnie jego przyczyn, rezultatów, uwarunkowań. Celem metody jest pokazanie koncepcji wartych skopiowania, jak i potencjalnych błędów, których należy unikać (dobre/złe praktyki).</p>		
4	Metoda Delficka	Pozyskanie opinii na		

		określony temat od ekspertów. Narzędzie używane głównie do prognozowania zjawisk.		
--	--	---	--	--

Powyższe zestawienie nie jest zamknięte i stanowi jedynie zbiór wybranych przykładów. Dopuszczalne są także inne metody jakościowe zebrania opinii mieszkańców, pod warunkiem, że zapewniają one każdemu uczestnikowi taki sam dostęp do narzędzi i możliwości wypowiedzenia się na określony temat lub – w przypadku badania realizowanego na próbie niereprezentatywnej – włączenie do próby przedstawicieli wszystkich stron zainteresowanych tematem.

2. Otwarte spotkania (debaty) lub inne podobne formy.

Lp.	Co	Szczegóły/opis	Czy stosowana w Toruniu/Gdzie	Uwagi
1	Dni otwarte, wystawy, zorganizowane debaty, pokazy uliczne, np. happeningi, imprezy plenerowe, festiwale	Wydarzenia, które skupiają grupy docelowe w danym czasie oraz sprzyjają wymianie poglądów i prowadzeniu dyskusji. Nie muszą być organizowane przez Urząd Miasta.	Mobilny Punkt Konsultacyjny, np. na Rynku Staromiejskim w ramach konsultacji „Regulaminu konsultacji społecznych” podczas trwającego festynu na starówce: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/regulaminkonsultacji-spolecznych Mobilny punkt głosowania w ramach budżetu partycypacyjnego czasie pikniku rodzinnego z okazji święta miasta oraz w weekendy w galeriach handlowych.	1) Jeśli odpowiednio wcześniej wiadomo o planowaniu tego typu wydarzeń, warto włączyć rodzaj stoiska/namiotu konsultacyjnego, którego tematyka wiąże się z organizowanym przedsięwzięciem. 2) Warto stosować: zawsze, gdy tematyka konsultacji wiąże się z organizowanym przedsięwzięciem.

				Pozwala na dotarcie do potencjalnie zainteresowanych mieszkańców w miejscach ich naturalnego gromadzenia się.
2	Kawiarenka obywatelska	Nieformalne spotkanie, gdzie ok. 8-10 uczestników dyskutuje między sobą na ważny dla nich temat. Celem jest pogłębienie dyskusji, wymiana poglądów. Służy poznaniu się uczestników i wymianie opinii, a także może pomóc odnaleźć wspólne doświadczenia i zainspirować uczestników do działania.	Zastosowana podczas: Konsultacji Chełmińskie - miejsce dla ludzi młodych (organizowana w ramach projektu Akcja Konsultacja): http://www.konsultacje.torun.pl/pl/chelmińskie-miejsce-dla-ludzi-młodych Konsultacji dotyczących zagospodarowania Placu Rapackiego oraz Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/program-promocji-zatrudnienia http://www.konsultacje.torun.pl/pl/zmiany-plac-rapackiego Uczestnicy we współpracy z organizacją pozarządową z własnej inicjatywy zorganizowali edycję kawiarenki obywatelskiej. Wnioski ze spotkań zostały	1) Sprawdza się, gdy uczestnicy są wcześniej zaznajomieni z tematem i reprezentują odmienne grupy docelowe. Jest to też metoda idealna na debaty eksperckie. Ważna jest tu rola bezstronnego moderatora. 2) Z uwagi na niereprezentatywność próby ważne jest włączenie do grupy przedstawicieli wszystkich stron zainteresowanych tematem. 3) Warto stosować zawsze (jako rodzaj spotkania konsultacyjnego).

			przekazane do urzędu miasta i dołączone do opinii zebranych w innej formie w procesie konsultacyjnym: http://www.ngo.pl/x/864781 .	
3	Spotkanie z mieszkańcami, debata	Spotkanie otwarte, organizowane w łatwo dostępnym miejscu (najlepiej poza urzędem). Podczas spotkania następuje prezentacja tematu konsultacji, po której uczestnicy zgłaszają swoje uwagi. Można jednocześnie zastosować ankietę. Ważnym elementem jest spisanie wszystkich uwag zgłoszonych przez uczestników, a następnie odniesienie się do nich – podczas spotkania lub w raporcie końcowym.	Stosowane w większości procesów konsultacyjnych w Toruniu.	1) Istotny jest właściwy dobór miejsca i czasu spotkania, aby umożliwić uczestniczenie w nim jak największej liczbie zainteresowanych. 2) Warto stosować zawsze (jako rodzaj spotkania konsultacyjnego).
4	Spacery badawcze	Sposób zebrania opinii uczestników w terenie, najczęściej dotyczy zagospodarowania	Konsultacje społeczne zagospodarowania Placu Rapackiego: http://www.konsultacie.torun.pl/pl/zmieniamy-plac-rapackiego	1) Ważny jest termin spacerów (w czasie wolnym) i pora roku (sprzyjająca aura). Ciekawy, nieformalny sposób rozmawiania

		przestrzennego konsultowanego obszaru.	<p>Konsultacje społeczne zagospodarowania Bulwaru Filadelfijskiego: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/przyszlosc-bulwaru-filadelfijskiego</p> <p>Konsultacje społeczne zagospodarowania terenów zieleni „Zielony Toruń” (po spacerach organizowano pikniki w plenerze, Akcja Konsultacja, Toruń dla Mieszkańców): http://www.konsultacje.torun.pl/pl/zielony-torun-0</p> <p>Konsultacje lasku na Skarpie (Partycypator Toruński): http://www.maszglos.pl/wp-content/uploads/2012/05/Spoleczna_Koncepcja_Partycypator.pdf</p>	<p>z mieszkańcami o zagospodarowaniu miejsc, pozwalający jednocześnie na obserwację sposobu ich użytkowania (napotykanie użytkowników, śmieci, miejsca po ogniskach itp.).</p> <p>2) Warto stosować przy konsultacjach zagospodarowania określonej przestrzeni lub konsultacjach wariantów lokalizacji jakiegoś przedsięwzięcia.</p>
5	World Cafe	Uczestnicy podzieleni są na kilkusobowe grupki, które przy stolikach dyskutują na zadany temat. Po pewnym czasie	<p>W Toruniu ta metoda stosowana była przez organizacje pozarządowe, np.: http://www.csw.torun.pl/dzialania/zrob-to-z-nami/zrob-to-z-nami-na-podsumowanie-world-cafe.</p>	<p>1) Najlepiej używać tej metody w początkowych fazach procesu partycypacji.</p> <p>2) Sprawdza się jako technika poznania potrzeb uczestników</p>

		(np. po 20 minutach) następuje zmiana. Gospodarz stołu streszcza to, co powiedziały poprzednie grupy i zachęca do dalszej dyskusji. Ponadto uczestnicy zachęceni są do zapisywania bądź rysowania swoich pomysłów, aby następne grupy mogły się do nich odwoływać. Spotkanie kończy podsumowanie.		spotkania.
6	Kropkokracja (http://kropkokracja.org/) i inne formy głosowań	Ilościowo-jakościowy sposób zbierania opinii w grupie. W skrócie polega to na tym, że swoje poparcie lub dezaprobatę dla czyjegoś pomysłu wyrażamy, stawiając kropkę w odpowiednim miejscu arkusza.	Konsultacje społeczne zagospodarowania Placu Rapackiego: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/zmieniamy-plac-rapackiego	1) Technika pozwalająca na zebranie opinii uczestników spotkania. 2) Warto stosować w konsultacjach, których tematem są różne warianty rozwiązania. 3) Nie zapewnia reprezentatywności próby. 4) Opis i arkusze do ściągnięcia na wolnej licencji http://myobywatele.org/baza-wiedzy/analizy/kropkokracja/

3. Różne formy warsztatów obywatelskich takich jak np. grupa reprezentatywna, zespoły planujące lub inne podobne formy.

Lp.	Co	Szczegóły/opis	Czy stosowana w Toruniu/Gdzie	Uwagi
1	Mapowanie problemu	Narzędzie badawcze, które wykorzystuje metody ilościowe, jakościowe oraz warsztaty.	Narzędzie zastosowane podczas: Konsultacji zagospodarowania lasu na Skarpie (Partycypator Toruński): http://www.maszglos.pl/wp-content/uploads/2012/05/Spoleczna_Koncepcja_Partycypator.pdf Konsultacji Chełmińskie - miejsce dla ludzi młodych: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/chelmińskie-miejsce-dla-ludzi-młodych	1) Sprawdza się przy diagnozach, szczególnie problemów infrastrukturalnych. 2) Mini podręcznik do ściągnięcia: http://www.projektspoeczny.pl/publikacje/podreczniki/27-mapowanie-przestrzeni-przyjaznej-dla-ruchu
2	World Cafe	Uczestnicy podzieleni są na kilkusobowe grupki, które przy stolikach dyskutują na zadany temat. Po pewnym czasie (np. po 20 minutach) następuje zmiana. Gospodarz stołu streszcza	W Toruniu ta metoda stosowana była przez organizacje pozarządowe, np.: http://www.csw.torun.pl/dzialania/zrob-to-z-nami/zrob-to-z-nami-na-podsumowanie-world-cafe .	1) Najlepiej używać tej metody w początkowych fazach procesu partycypacji. 2) Sprawdza się jako technika poznania potrzeb uczestników spotkania.

		to, co powiedziały poprzednie grupy i zachęca do dalszej dyskusji. Ponadto uczestnicy zachęceni są do zapisywania bądź rysowania swoich pomysłów, aby następne grupy mogły się do nich odwoływać. Spotkanie kończy podsumowanie.		
3	Grupa reprezentatywna	Praca w grupie reprezentatywnej, złożonej z przedstawicieli różnych lokalnych środowisk i grup interesów nad wypracowaniem uwspólnionego stanowiska.	Zastosowana podczas: Konsultacji Regulaminu konsultacji społecznych: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/regulamin-konsultacji-spolecznych Konsultacji Regulaminu budżetu partycypacyjnego: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/budzet-partycypacyjny-regulamin-do-konsultacji Konsultacji ws. programu współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi: http://www.konsultacje.torun.pl/pl/porozmawiajmy-o-wspolpracy-2014	1) Sprawdza się w przypadku pracy nad dokumentami programowymi, strategicznymi czy projektami aktów prawnych. 2) Metoda czasochłonna, wymaga zarezerwowania dłuższego okresu czasu i dobrej koordynacji terminów spotkań.

4	“Koła rozmowy”	<p>Uczestnicy forum zostali podzieleni na 2 grupy: krąg wewnętrzny składał się z przedstawicieli grup interesu, krąg zewnętrzny z przedstawicieli administracji, polityków i ekspertów, których zadaniem było dostarczanie dodatkowych informacji na potrzeby pracy kręgu wewnętrznego, przysłuchiwanie się dyskusji i sposobom podejmowania decyzji. Członkowie kręgu wewnętrznego mieli pierwszeństwo wypowiedzi.</p>	<p>Traffic Forum - Salzburg w Austrii http://samorzad.infor.pl/temat_dnia/artyku ly/387351,konsultacje_spoleczne_chronia_przed_blokowaniem_inwestycji.html</p>	<p>1) Dobra metoda w przypadku dużych planów inwestycyjnych. 2) Cechuje ją wysoka użyteczność, możliwość generowania nowych pomysłów. Jest to jednak czasochłonna metoda i wymaga zatrudnienia profesjonalnego moderatora.</p>
---	-----------------------	---	---	--

VI. RAPORTOWANIE I UPOWSZECHNIANIE WYNIKÓW

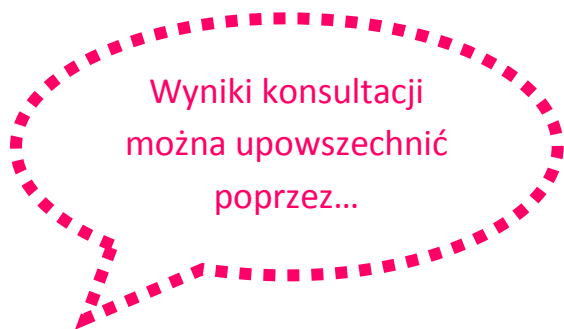

Raport z konsultacji
powinien być...

- ❖ przystępny w odbiorze,
- ❖ ciekawy graficznie,
- ❖ posiadać trzon zawierający najważniejsze informacje o przebiegu i wnioskach z konsultacji, a pozostałe informacje w formie załącznika, które zainteresowani mogą pobrać.

Części składowe raportu z konsultacji społecznych:

- 1) opis przedmiotu konsultacji (jeżeli opis jest rozbudowany i zawiera warianty, można go zawrzeć w formie załącznika),
- 2) szczegółowy opis procesu (wydarzenia, daty, miejsca, liczba uczestników, inne ważne uwagi),
- 3) akcja informacyjno-promocyjna (liczba plakatów, ulotek, sposób dystrybucji, inne narzędzia komunikacji),
- 4) wyniki badania, głosowania,
- 5) uwagi zebrane w procesie konsultacji i odpowiedź na każdą uwagę,
- 6) załączniki dokumentujące przebieg konsultacji (zdjęcia, projekty graficzne ulotek, plakatów),
- 7) podsumowanie.

- ❖ miejskie serwisy internetowe,
- ❖ Toruń SMS,
- ❖ newslettery,
- ❖ przesłanie raportu do miejskich instytucji i wydziałów UMT, związanych z daną tematyką,
- ❖ przekazanie raportu Prezydentowi Miasta Torunia i Radzie Miasta Torunia.

WZÓR

Raport z konsultacji społecznych dotyczących

...(data)

I. Spis treści

II. Przedmiot przeprowadzonych konsultacji

Tu opisz krótko co było przedmiotem konsultacji, kto przeprowadził konsultacje, z kim współpracował. Jeżeli przedmiot konsultacji jest obszerny i zawiera opisy różnych wariantów i inne dokumentacje, w tym mapy, dołącz to w formie załącznika do raportu.

III. Przebieg konsultacji

Tu opisz wszystkie wydarzenia konsultacji: badania opinii, spotkania, dyżury itp. Przy każdym wydarzeniu napisz, kiedy się odbywało, w jakim miejscu, ilu uczestników wzięło w nim udział, ile zgłoszono uwag (jeśli ma to zastosowanie).

Ważnym elementem konsultacji jest również sposób przeprowadzenia akcji informacyjnej, czyli to, w jaki sposób mieszkańcy mogli dowiedzieć się okonsultacjach.

IV. Wyniki konsultacji

To najważniejsza część raportu. W tym miejscu należy zamieścić pełną treść lub rzetelne podsumowanie opinii zebranych np. w głosowaniu, badaniu ankietowym, sondzie lub w innej formie. W tym miejscu również należy podsumować uwagi zgłaszane podczas spotkań lub przesyłane drogą mailową. Uwaga: bardzo ważne jest również dołączenie do raportu wykazu wszystkich uwag zgłoszonych przez mieszkańców, jeśli takie pojawiły się w konsultacjach wraz z indywidualnie udzieloną odpowiedzią. Takie zestawienie można dołączyć do raportu w formie załącznika lub zawrzeć w samym raporcie.

V. Fotografie ze spotkań konsultacyjnych

Tu wstaw zdjęcia, pamiętając o zmniejszeniu ich rozmiaru tak, aby raport był łatwy do pobrania.

VI. Drukowane materiały informacyjne

Tu wstaw projekty graficzne, pamiętając o zmniejszeniu ich rozmiaru tak, aby raport był łatwy do pobrania.

VII. Podsumowanie

W podsumowaniu powinno znaleźć się: powtórzenie informacji o przedmiocie konsultacji, ich organizatorze oraz terminie przeprowadzenia. To także miejsce na podsumowanie wyników głosowania na warianty (jeśli takie miało miejsce) lub informacji o liczbie zgłoszonych uwag, w tym liczbie uwag przyjętych, odrzuconych, częściowo przyjętych itp. W podsumowaniu warto też wskazać kolejne działania, w których raport i wnioski wypływające z konsultacji zostaną wykorzystane.

Załączniki, np. tabela ze zgłoszonymi uwagami wraz z odpowiedzią, formularz zastosowanej ankiety, mapy, skany informacji prasowych itp.

VII. STUDIUM PRZYPADKU

1. Konsultacje społeczne w sprawie Regulaminu konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Miasta Torunia dotyczyły opracowania dokumentu objaśniającego szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania przez Radę Miasta Torunia oraz Prezydenta Miasta Torunia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Miasta Toruń.

Jakie narzędzia zastosowano?

Etap I. Konsultacje społeczne dokumentu opracowanego przez Urząd Miasta Torunia:

- dyżur konsultacyjny,
- spotkanie z mieszkańcami,
- udostępnienie konsultowanego dokumentu w Internecie.

Etap II. Spotkanie z dotychczasowymi uczestnikami konsultacji, mające na celu wyznaczenie członków grupy reprezentatywnej pracującej nad nowymi zapisami regulaminu.

Etap III. Praca grupy reprezentatywnej nad zapisami regulaminu.

O odbyło się 10 spotkań grupy reprezentatywnej tworzącej zapisy regulaminu konsultacji społecznych. W wyniku wspólnej pracy grupy powstał projekt regulaminu konsultacji społecznych wraz z załącznikami, który następnie skierowano do szerokich konsultacji społecznych.

Etap IV. Pozyskanie opinii ekspertów ds. partycypacji społecznej.

Etap V. Konsultacje z organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami Torunia:

- dyżur konsultacyjny (formularze do zgłaszania uwag, warsztat z samoprzylepnymi karteczkami),
- spotkania konsultacyjne dla organizacji pozarządowych oraz mieszkańców,
- spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców,
- konsultacje internetowe i w Punkcie Informacyjnym Urzędu Miasta Torunia.

Jak informowano mieszkańców?

- ❖ konferencja prasowa,
- ❖ miejskie serwisy internetowe,
- ❖ usługa Toruń SMS,
- ❖ punkt konsultacyjny na Rynku Staromiejskim,
- ❖ ulotki (10 000 szt. ulotek informacyjnych, które były rozdawane mieszkańcom w kilku często uczęszczanych przez torunian miejscach),
- ❖ media społecznościowe.

Jak informowano mieszkańców?

I etap- 15 osób

III etap- 11 osób

Etapy IV i V- 11 osób

łącznie- 37 osób

Co osiągnęliśmy dzięki konsultacjom?

Opinie zgłoszone podczas pierwszego etapu konsultacji, w którym przedstawiono do konsultacji gotową treść Regulaminu konsultacji społecznych, w zdecydowanej większości odnosiły się krytycznie do projektu regulaminu. W związku z powyższym utworzono grupę reprezentatywną złożoną z przedstawicieli organizacji pozarządowych, mieszkańców Torunia oraz urzędników Urzędu Miasta Torunia, której celem było opracowanie nowych zapisów dokumentu. W wyniku pracy grupy powstał dokument spełniający oczekiwania różnych środowisk społecznych. W kolejnych etapach obserwowaliśmy już niewielkie zainteresowanie mieszkańców i przedstawicieli NGO.

Stąd wniosek, że konsultując dokumenty programowe, warto tworzyć podobne zespoły, przy czym warunkiem powodzenia jest tu zapewnienie reprezentacji w nich przedstawicieli wszystkich stron

zainteresowanych procesem oraz dysponowanie odpowiednio długim czasem na przygotowanie dokumentu.

Wskazania/rekomendacje na przyszłość:

Nie uniknęliśmy błędów, które pojawiły się trakcie konsultacji eksperckich i otwartych (IV i V etap), kiedy do treści Regulaminu wnieśli poprawki prawnicy. Poprawki były konieczne z uwagi na zapewnienie zgodności treści uchwały i regulaminu z aktami prawnymi wyższego rzędu. Na tym etapie należało jednak zwołać ponownie grupę reprezentatywną i przedyskutować z nimi zmiany. Uczyniono to zbyt późno, co rzuciło cień na przejrzystość całego procesu.

2. Konsultacje społeczne dotyczące wypracowania koncepcji przebudowy Placu Rapackiego

Przedmiotem konsultacji było wypracowanie koncepcji przebudowy Pl. Rapackiego. Podstawą do przeprowadzenia konsultacji była uchwała nr 269/12 Rady Miasta Torunia z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących wypracowania koncepcji przebudowy Placu Rapackiego (z późniejszymi zmianami). Konsultacjom społecznym zostało poddanych łącznie 6 wariantów przebudowy Pl. Rapackiego.

Jakie narzędzia zastosowano?

Etap wstępny

- **nabór dodatkowych koncepcji projektowych zgłaszanych przez mieszkańców.** Możliwość zgłaszania koncepcji mieli zarówno mieszkańcy jak i biura projektowe, organizacje pozarządowe.
- **powołanie grupy eksperckiej, w której skład wchodziły** osoby związane z branżą drogową, architektoniczną i urbanistyczną oraz urzędnicy odpowiedzialni za kształtowanie przestrzeni miejskiej i spójność zabytkowego układu urbanistycznego miasta. Grupa ekspercka odbyła dwa spotkania: spotkanie mające na celu zapoznanie z przesłanymi koncepcjami oraz spotkanie o charakterze otwartym mające na celu publiczną prezentację projektów i przedstawienie opinii ekspertów. Uczestniczący w spotkaniu otwartym mieszkańcy wzięli udział w plebiscycie, przyznając preferowanym przez siebie koncepcjom medale: złoty, srebrny i brązowy.

1. Konsultacje społeczne

- otwarte spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców Torunia, przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych. Podczas spotkania zostały zaprezentowane konsultowane koncepcje oraz zebrane uwagi i propozycje uczestników.
- sonda internetowa dostępna na stronie www.torun.pl
- spacer badawczy z udziałem autorów konsultowanych koncepcji oraz pracowników UMT
- dyżur konsultacyjny, podczas którego mieszkańcy mogli oddać głos na określony wariant lub zgłosić do protokołu swoje uwagi i opinie

Jak informowano mieszkańców?

- ❖ miejskie serwisy internetowe,
- ❖ usługa Toruń SMS,
- ❖ publikacje w lokalnych mediach,
- ❖ plakaty rozwieszone w autobusach MZK oraz na słupach będących w zarządzie Targów Toruńskich,
- ❖ ulotki rozdawane na ulicach przechodniom i kierowcom na Pl. Rapackiego.

Ile osób wzięło udział w konsultacjach?

Etap wstępny- 32 osoby (16 autorów koncepcji i 16 ekspertów)

Konsultacje społeczne- 432 osoby

łącznie- 464 osoby

Co osiągnęliśmy dzięki konsultacjom?

Z uwagi na to, że temat zagospodarowania Placu Rapackiego był obecny od dłuższego czasu w dyskusji publicznej i był znany mieszkańcom, zaprosiliśmy mieszkańców do udziału w procesie już na etapie tworzenia wariantów zagospodarowania tego terenu. Dzięki temu uniknęliśmy sytuacji, w której żadna z propozycji opracowanych przez miejskich projektantów nie spotkałaby się z poparciem mieszkańców. Koncepty zgłoszone przez mieszkańców były ocenione przez zespół ekspertów, do którego zaprosiliśmy także naukowców z Uniwersytetu Technologiczno - Przyrodniczego w Bydgoszczy. Jedna propozycji mieszkańców spełniła wymogi funkcjonalności oraz zgodności z prawem i decyzją zespołu eksperckiego została włączona do katalogu propozycji miejskich, które następnie zostały poddane konsultacjom, w tym plebiscytowi.

Dzięki zastosowaniu różnorodnych metod i narzędzi konsultacyjnych mieszkańcy mieli zapewnioną możliwość zaangażowania się na każdym etapie procesu konsultacyjnego.

Wskazania/rekomendacje na przyszłość

Zagospodarowanie przestrzenne tak dużego i znaczącego dla miasta obszaru wraz ze skomplikowanym układem drogowym jest czasochłonnym i kosztownym przedsięwzięciem. W związku z tym podjęcie decyzji co do wyboru określonego wariantu i jego realizacja zostały odsunięte w czasie i uzależnione od pozyskania środków zewnętrznych. Jeżeli jest to możliwe, należy maksymalnie skracać czas pomiędzy zakończeniem konsultacji, a podjęciem decyzji co do wyników, ponieważ zbyt długie odsunięcie w czasie demotywuje mieszkańców do zaangażowania się w przyszłość.

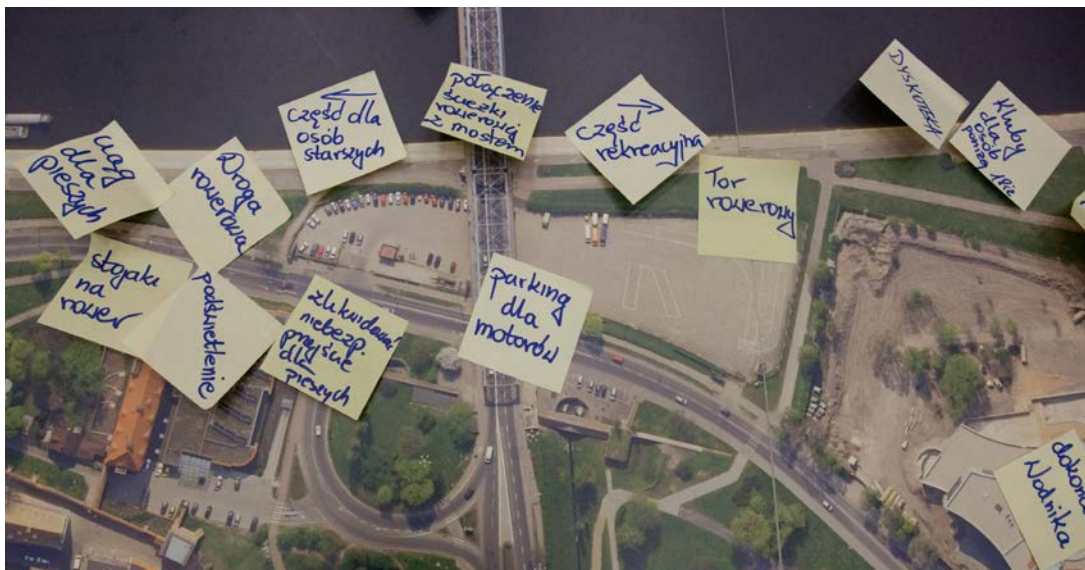
3. Konsultacje społeczne „Przyszłość Bulwaru Filadelfijskiego”

Podstawowym celem konsultacji społecznych było zdobycie wiedzy o potrzebach i oczekiwaniach użytkowników Bulwaru Filadelfijskiego, które posłużą do skonstruowania wytycznych do projektu modernizacji tej przestrzeni, tak by stworzyć tu przestrzeń odpowiadającą potrzebom i poprawiającą jakość życia wszystkich mieszkańców Torunia.

Jakie narzędzia zastosowano?

- badanie ankietowe- on-line oraz w wersji papierowej w punkcie konsultacyjnym i podczas spotkań,
- spacerzy badawcze,
- konsultacje przy mapie,
- spotkania z mieszkańcami,
- warsztat z organizacjami pozarządowymi
- dyżur w punkcie konsultacyjnym na Bulwarze Filadelfijskim.

Jak informowano mieszkańców?

- ❖ plakaty,
- ❖ ulotki i inne materiały promocyjne rozdawane na ulicach,
- ❖ wkładka w lokalnej gazecie,
- ❖ serwisy internetowe,
- ❖ usługa Toruń SMS,
- ❖ informacje w mediach.

Ile osób wzięło udział w konsultacjach?

Ankieta- 769,

Uwagi zgłasza drogą e-mailową- 11,

Warsztat z organizacjami pozarządowymi- 20,

łącznie- 800 osób.

Co osiągnęliśmy dzięki konsultacjom?

Przeprowadzone konsultacje pozwoliły poznać odczucia znacznej liczby mieszkańców związane z Bulwarem, jak i w bardzo szczegółowy sposób rozpoznać ich potrzeby i obawy związane z tym miejscem i jego przekształceniami. Raport z konsultacji „Przyszłość Bulwaru Filadelfijskiego” jest podstawą do projektowania tego obszaru.

Ważnym celem konsultacji była też funkcja informacyjna, z jednej strony informowanie o planowanej inwestycji, a z drugiej stałe podkreślanie, że konsultacje są też przestrzenią ścierania się różnych wizji, których realizacja często pozostaje niemożliwa, ze względu na różnorodne ograniczenia.

Wskazania/rekomendacje na przyszłość (co można było zrobić lepiej?)

Zagospodarowanie przestrzenne tak dużego i znaczącego dla miasta obszaru jest czasochłonnym i kosztownym przedsięwzięciem. W związku z tym podjęcie decyzji co do wyboru określonego wariantu i jego realizacja zostały odsunięte w czasie i uzależnione od pozyskania środków zewnętrznych. Jeżeli jest to możliwe, należy maksymalnie skracać czas pomiędzy zakończeniem konsultacji, a podjęciem decyzji co do wyników, ponieważ zbyt długie odsunięcie w czasie demotywuje mieszkańców do angażowania się w przyszłości.

4. Konsultacje społeczne dotyczące propozycji zagospodarowania części Targowiska Miejskiego przy Szosie Chełmińskiej

Przedmiotem konsultacji społecznych była propozycja wydzielenia części terenu Targowiska Miejskiego przy ul. Szosa Chełmińska w Toruniu i nowego zagospodarowania wydzielonej nieruchomości, w szczególności wybór jednego z dwóch wariantów wyodrębnienia gruntu.

Z propozycją budowy na części terenu Targowiska Miejskiego obiektu handlowo-usługowego zwróciła się do władz miasta Torunia grupa kupców handlujących na tym targowisku i zrzeszonych jednocześnie w spółce „Toruńskie Sukiennice”. Według propozycji spółki w budynku znalazłyby się zarówno miejsca do handlowania dla części kupców prowadzących dziś działalność na targowisku, jak i powierzchnie do wynajęcia pod różnego rodzaju usługi.

Jakie narzędzia zastosowano?

- otwarte spotkanie konsultacyjne dla przedsiębiorców prowadzących działalność na targowisku miejskim przy Szosie Chełmińskiej oraz klientów targowiska;
- ankieta wśród klientów i przedsiębiorców na targowisku;
- ankieta dla przedsiębiorców i klientów była dostępna również na stronie internetowej www.konsultacje.torun.pl oraz w biurze targowiska przy Szosie Chełmińskiej

Jak informowano mieszkańców?

- ❖ miejskie serwisy internetowe,
- ❖ usługę Toruń SMS,
- ❖ informacje wysyłane do lokalnych mediów i publikowane na łamach lokalnych gazet, radia i telewizji oraz portali internetowych,
- ❖ ulotki rozdawane klientom i kupcom na targowisku (10 tys. sztuk)

Ile osób wzięło udział w konsultacjach?

Otwarte spotkanie konsultacyjne- 180 osób

Ankieta dla klientów i przedsiębiorców- 450 osób

Ankieta internetowa- 964 osoby

Uwagi zgłoszone e-mailowo- 1 osoba

łącznie- 1595 osób

Co osiągnęliśmy dzięki konsultacjom?

Temat konsultacji od początku budził silne emocje wśród mieszkańców. Dzięki przeprowadzeniu konsultacji osoby sprzeciwiające się budowie nowego obiektu mogły uzyskać informacje na ten temat, wyrazić swoją opinię i obawy. Mieszkańcy uzyskali więcej informacji na ten temat w stosunku do wcześniejszych doniesień prasowych, a możliwość wyrażenia swojej opinii dała im poczucie wpływu na swoją sytuację. Z przeprowadzonych konsultacji społecznych wynika, że kontynuowanie budowy obiektu handlowo-usługowego na targowisku w zaproponowanej formie może się spotkać ze znacznym sprzeciwem społecznym, zarówno wśród przedsiębiorców prowadzących działalność na targowisku, jak i wśród klientów, przywiązanych do tradycyjnej formy targowiska. Z konsultacji wynika oczekiwanie remontu targowiska i inwestycji w zadaszenie stoisk, oświetlenie, powiększenie parkingu i ogólną poprawę estetyki targowiska. Formułowane były także propozycje wprowadzenia w tym celu zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Wskazania/rekomendacje na przyszłość

W przypadku tematu silnie polaryzującego opinię społeczną poza umożliwieniem wypowiedzenia swojej opinii wszystkim zainteresowanym, zadbać także o reprezentatywne badanie opinii poprzez dobór próby. W tym przypadku zrobiliśmy badanie ankietowe na reprezentatywnej próbie przedsiębiorców prowadzących działalność na targowisku, jak i wśród klientów. Wszyscy zainteresowani mogli natomiast przekazać opinię na formularzu ankiety (wyniki analizowane odrębnie), poprzez mail, pismo lub ustnie, w czasie spotkania konsultacyjnego.

VIII. PODSUMOWANIE

Zarówno regulamin konsultacji społecznych¹, jak i podręcznik, który oddajemy do Państwa użytku, nie stanowi zamkniętego katalogu metod i narzędzi możliwych do stosowania podczas procesów konsultacyjnych.

Jako Rada mamy nadzieję, że zbiór dobrych praktyk będzie stanowić użyteczne narzędzie dla mieszkańców, lokalnych organizacji pozarządowych, rad okręgów, radnych Rady Miasta Torunia, a także urzędników, którzy prowadzą lub będą w przyszłości prowadzić konsultacje społeczne w naszym mieście.

Poniżej podajemy kilka informacji praktycznych, które mogą być w tym celu również przydatne.

- Miejskie konsultacje społeczne prowadzi Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji Urzędu Miasta Torunia (w skrócie WKSil), zwykle we współpracy z innymi jednostkami miejskimi, które zajmują się określoną tematyką, np. drogową, komunikacją miejską czy pomocą społeczną.

Dane kontaktowe: Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji, Urząd Miasta Torunia

ul. Wały gen. Sikorskiego 8, 87-100 Toruń

tel. 56 611 86 73, mail: konsultacje@um.torun.pl

- Adres serwisu, w którym publikowane są informacje o prowadzonych przez WKSil konsultacjach społecznych: www.konsultacje.torun.pl
- Rada Społeczna ds. Konsultacji Społecznych (RSdsKS) została powołana jako organ doradczy Prezydenta Miasta Torunia i Rady Miasta Torunia, zajmujący się tematyką konsultacji społecznych. W skład RSdsKS wchodzi (kadencja 2013-2015):

¹ Treść regulaminu dostępna jest pod adresem: <http://www.konsultacje.torun.pl/pl/regulamin-konsultacji>

radni Rady Miasta Torunia wskazani w drodze uchwały

- 1) Andrzej Jasiński
- 2) Jacek Kowalski
- 3) Arkadiusz Myrcha

przedstawiciele organizacji pozarządowych Torunia zgłoszeni w wyniku otwartego naboru

- 4) Katarzyna Ichnowska, Stowarzyszenie Kujawsko-Pomorski Ośrodek Wsparcia Inicjatyw Pozarządowych TŁOK (do końca 2013 r., stanowisko obecnie w trakcie naboru)
- 5) Paweł Kołacz, Pracownia Zrównoważonego Rozwoju
- 6) Janusz Wiśniewski, Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych

mieszkańcy Torunia zgłoszeni w wyniku otwartego naboru

- 7) Beata Dubilewicz
- 8) Tymoteusz Tymiński
- 9) Ewelina Wojciechowska

pracownicy Urzędu Miasta Torunia wskazani przez Prezydenta

- 10) Maja Nakonowska, Biuro Toruńskiego Centrum Miasta Urzędu Miasta Torunia
- 11) Paweł Piotrowicz, Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji Urzędu Miasta Torunia - przewodniczący Rady
- 12) Małgorzata Ptaszek, Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji Urzędu Miasta Torunia - sekretarz Rady

Zadaniem Rady Społecznej ds. Konsultacji Społecznych jest m.in. doradzanie Prezydentowi Torunia w sprawach związanych z konsultacjami społecznymi, opiniowanie wniosków o przeprowadzenie konsultacji społecznych składanych w dorocznym naborze ogłaszającym przez prezydenta miasta, opracowanie podręcznika zawierającego katalog dobrych praktyk - powszechnie akceptowanych i skutecznych metod oraz form prowadzenia konsultacji, a także przedstawianie Radzie Miasta Torunia rocznego sprawozdania z przeprowadzonych konsultacji wraz z wnioskami.

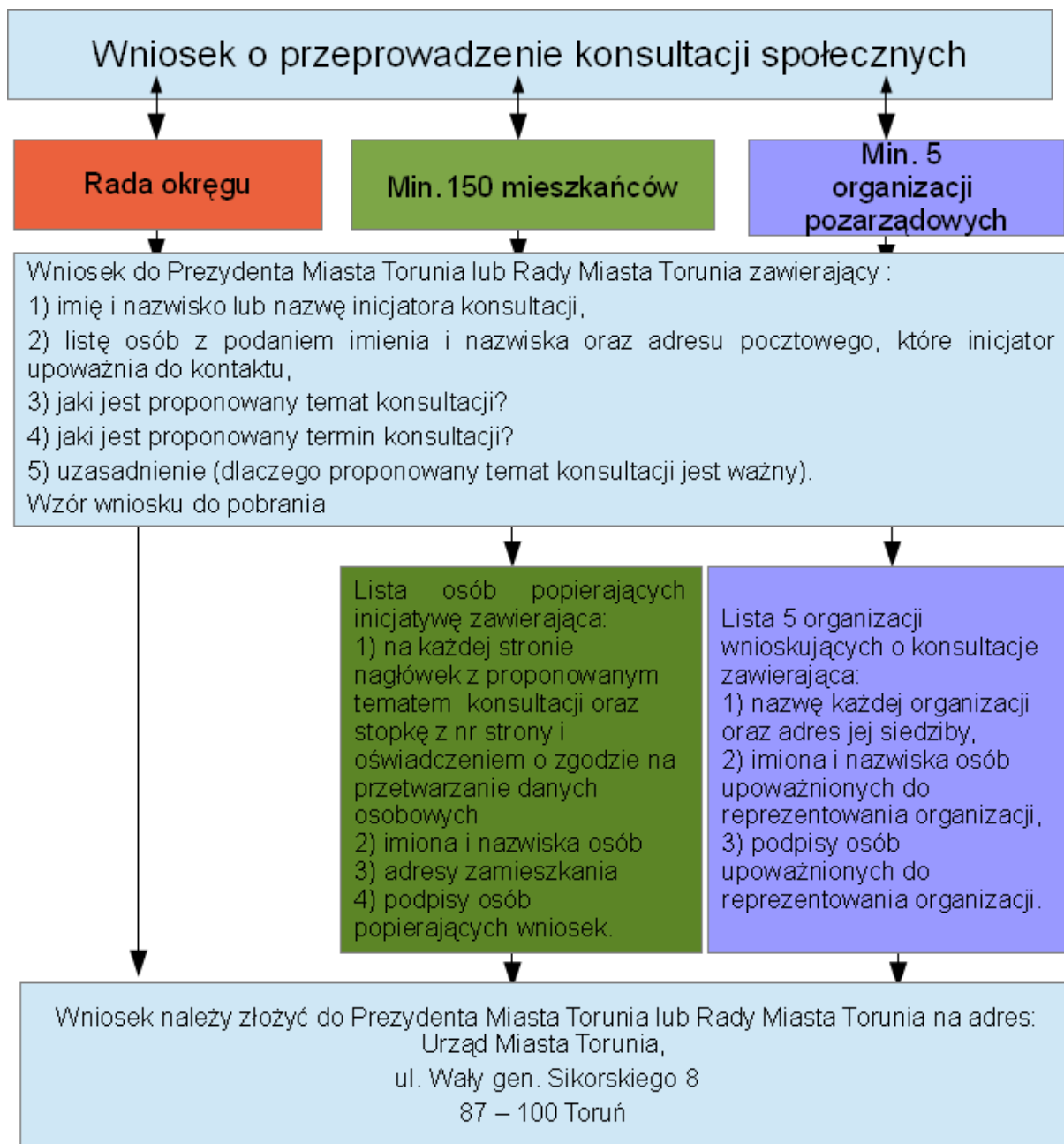
Raport z konsultacji za 2013 r. dostępny jest pod adresem:

<https://www.konsultacje.torun.pl/pl/na-skroty/rada-spoleczna-ds-konsultacji-spolecznych>

Jak rozpocząć konsultacje społeczne?

Jest kilka sposobów na zainicjowanie konsultacji społecznych w Toruniu.

- Możesz przeprowadzić je we własnym zakresie i ich wyniki mogą zostać przyjęte przez Prezydenta Miasta Torunia oraz Radę Miasta Torunia, pod warunkiem, że konsultacje będą przeprowadzone zgodnie z zasadami, które jako mieszkańcy zaakceptowaliśmy wspólnie w Regulaminie konsultacji społecznych. Rozwinięciem tych zasad jest podręcznik dobrych praktyk, który Państwu przekazujemy.
- Możesz zwrócić się do Prezydenta Miasta Torunia lub Rady Miasta Torunia z wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji społecznych na określony temat. Schemat znajdujący się na następnej stronie opisuje zasady składania takiego wniosku. **Wniosek można złożyć w dowolnym momencie, w ciągu całego roku.** Decyzję o jego przyjęciu lub odrzuceniu podejmuje od Prezydent bądź Rada Miasta, a uwarunkowane jest to zasadnością wniosku, wagą zgłoszonego tematu, jego znaczeniem dla lokalnej społeczności, ale także dostępnymi środkami w danym roku budżetowym na przeprowadzenie konsultacji.
- Harmonogram konsultacji społecznych ustalany jest w okresach rocznych. W IV kwartale każdego roku (zwykle w październiku), Prezydent Torunia ogłasza nabór tematów do konsultacji społecznych, które (poza propozycjami własnymi prezydenta lub rady) wejdą do harmonogramu konsultacji na rok następny. Wnioski opiniowane są przez Społeczną Radę ds. Konsultacji Społecznych, która składa Prezydentowi propozycję tematów do uwzględnienia w harmonogramie. **Taki wniosek należy zgłosić w terminie podanym w ogłoszeniu o naborze i według tych samych zasad, jak zaprezentowane na poniższym rysunku.** Różnica polega na tym, że wniosek zgłoszony w naborze do rocznego harmonogramu pozwoli na lepsze rozplanowanie środków finansowych i pracy osób zajmujących się konsultacjami. Dzięki temu unikniesz sytuacji, w której twój wniosek nie zostanie zrealizowany ze względu na wyczerpanie pieniędzy przewidzianych w danym roku na konsultacje społeczne.

Co dalej?

- Jeżeli wniosek zawiera błędy formalne, wnioskodawca zostanie pisemnie poinformowany o prawie do poprawienia wniosku w terminie 14 dni.
- Wniosek wolny od błędów formalnych zostaje zamieszczony w serwisie internetowym oraz podlega rozpatrzeniu przez Prezydenta Miasta Torunia lub Radę Miasta Torunia
- Wnioskodawca zostaje poinformowany pisemnie o uwzględnieniu lub nieuwzględnieniu wniosku o przeprowadzenie konsultacji społecznych wraz z uzasadnieniem w terminie 21 dni od daty złożenia wniosku.
- Przy rozpatrywaniu wniosku brane jest pod uwagę w szczególności: przedmiot konsultacji, dobór form i koszty prowadzenia konsultacji.

Przydatna literatura:

- D. Długosz, J. J. Wygnański, *Obywatele współdecydują: przewodnik po partycypacji społecznej*, Warszawa 2005, dostępny w Internecie: http://eu.ngo.pl/files/ue.ngo.pl/public/materialy_analazy/przewodnik_ost.pdf
- Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, *Siedem zasad konsultacji*, Warszawa 2013, dostępne w Internecie: https://mac.gov.pl/files/7_zasad_30-04.pdf
- Baza metod i technik konsultacji z opracowanymi przykładami: <http://partycypacjaobywatelska.pl/>
- Baza dobrych praktyk partycypacji z opisami studiów przypadków: <http://dobrepraktyki.decdujmyrazem.pl/>
- *Kanon Lokalnych Konsultacji Społecznych*, <http://www.kanonkonsultacji.pl/>
- ABC konsultacji. Krótki przewodnik po metodach i technikach prowadzenia konsultacji społecznych, Projekt Społeczny, Warszawa 2010, dostępny w Internecie: http://forum.decdujmyrazem.pl/index.php?app=core&module=attach§ion=attach&attach_id=192

/-/